

Ytterligare skattesänkningar för personer över 65 år

Juni 2019

1 Sammanfattning

Inför budgetpropositionen för 2020 är det angeläget att skatteförslag kan förberedas genom remittering. Om förslagen kommer att presenteras i budgetpropositionen för 2020, och med vilken utformning, blir beroende av de överläggningar som förs i det slutliga arbetet med budgetpropositionen.

I promemorian lämnas förslag på ytterligare skattesänkningar för personer över 65 år. Enligt förslaget sänks skatten genom att det förhöjda grundavdraget förstärks för personer som vid beskattningsårets ingång har fyllt 65 år och har en fastställd förvärvsinkomst mellan ca 211 000 och 1 400 000 kronor per år.

Syftet med förändringarna i det förhöjda grundavdraget är att minska skillnaden i beskattningen mellan löneinkomst och pension. För inkomster som understiger ca 211 000 kronor per år är skatten med gällande regler redan lika eller lägre för personer över 65 år med pensionsinkomster jämfört med skatten på arbetsinkomster för personer under 65 år. Det föreslås därför att det förhöjda grundavdraget lämnas oförändrat för dessa inkomster. På inkomster som överstiger ca 1 400 000 kronor per år gör avtrappningen av jobbskatteavdraget att skatten med gällande regler är högre för arbetande under 65 år. Det föreslås därför att det förhöjda grundavdraget lämnas oförändrat för dessa inkomster.

Förslaget föranleder ändringar i inkomstskattelagen (1999:1229). Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2020.

2 Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

Härigenom föreskrivs att 63 kap. 3 a § inkomstskattelagen (1999:1229)¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

63 kap. 3 a §²

För dem som vid beskattningsårets ingång har fyllt 65 år är grundavdraget beloppet enligt 3 § med tillägg av följande särskilda belopp.

<u>Fastställd förvärvsinkomst</u>	<u>Särskilt belopp</u>
överstiger inte 0,99 prisbasbelopp	0,687 prisbasbelopp
överstiger 0,99 men inte 1,11 prisbasbelopp	0,885 prisbasbelopp minskat med 20 procent av den fastställda förvärvsinkomsten
överstiger 1,11 men inte 2,72 prisbasbelopp	0,600 prisbasbelopp ökat med 5,7 procent av den fastställda förvärvsinkomsten
överstiger 2,72 men inte 3,11 prisbasbelopp	34 procent av den fastställda förvärvsinkomsten minskat med 0,169 prisbasbelopp
överstiger 3,11 men inte 3,21 prisbasbelopp	44 procent av den fastställda förvärvsinkomsten minskat med 0,48 prisbasbelopp
överstiger 3,21 men inte 4,45 prisbasbelopp	0,207 prisbasbelopp ökat med 22,8 procent av den fastställda förvärvsinkomsten
överstiger 4,45 men inte 5,31 prisbasbelopp	1,397 prisbasbelopp minskat med 3,9 procent av den fastställda förvärvsinkomsten
överstiger 5,31 men inte 7,88 prisbasbelopp	0,763 prisbasbelopp ökat med 8 procent av den fastställda förvärvsinkomsten

¹ Lagen omtryckt 2008:803

² Senaste lydelse 2018:2086

överstiger 7,88 men inte 8,08 prisbasbelopp	1,551 prisbasbelopp minskat med 2 procent av den fastställda förvärvsinkomsten
överstiger 8,08 men inte 13,54 prisbasbelopp	2,399 prisbasbelopp minskat med 12,5 procent av den fastställda förvärvsinkomsten
överstiger 13,54 men inte 34 prisbasbelopp	1,031 prisbasbelopp minskat med 2,4 procent av den fastställda förvärvsinkomsten
överstiger 34 prisbasbelopp	0,215 prisbasbelopp

Föreslagen lydelse

63 kap.

3 a §

För dem som vid beskattningsårets ingång har fyllt 65 år är grundavdraget beloppet enligt 3 § med tillägg av följande särskilda belopp.

<u>Fastställd förvärvsinkomst</u>	<u>Särskilt belopp</u>
överstiger inte 0,99 prisbasbelopp	0,687 prisbasbelopp
överstiger 0,99 men inte 1,11 prisbasbelopp	0,885 prisbasbelopp minskat med 20 procent av den fastställda förvärvsinkomsten
överstiger 1,11 men inte 2,72 prisbasbelopp	0,600 prisbasbelopp ökat med 5,7 procent av den fastställda förvärvsinkomsten
överstiger 2,72 men inte 3,11 prisbasbelopp	34 procent av den fastställda förvärvsinkomsten minskat med 0,169 prisbasbelopp
överstiger 3,11 men inte 3,21 prisbasbelopp	44 procent av den fastställda förvärvsinkomsten minskat med 0,48 prisbasbelopp
överstiger 3,21 men inte 4,45 prisbasbelopp	0,207 prisbasbelopp ökat med 22,8 procent av den fastställda förvärvsinkomsten
överstiger 4,45 men inte 7,88 prisbasbelopp	0,488 prisbasbelopp ökat med 16,5 procent av den fastställda förvärvsinkomsten

överstiger 7,88 men inte 8,08 prisbasbelopp	1,276 prisbasbelopp ökat med 6,5 procent av den fastställda förvärvsinkomsten
överstiger 8,08 men inte 11,06 prisbasbelopp	2,205 prisbasbelopp minskat med 5 procent av den fastställda förvärvsinkomsten
överstiger 11,06 men inte 12,15 prisbasbelopp	7,182 prisbasbelopp minskat med 50 procent av den fastställda förvärvsinkomsten
överstiger 12,15 men inte 29,65 prisbasbelopp	1,654 prisbasbelopp minskat med 4,5 procent av den fastställda förvärvsinkomsten
överstiger 29,65 men inte 34 prisbasbelopp	1,031 prisbasbelopp minskat med 2,4 procent av den fastställda förvärvsinkomsten
överstiger 34 prisbasbelopp	0,215 prisbasbelopp

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020 och tillämpas för beskattningsår som börjar efter den 31 december 2019.

3 Bakgrund

En följd av införandet av det s.k. jobbskatteavdraget är att pension och löneinkomst har kommit att beskattas olika. Anledningen till skillnaden i beskattning är att jobbskatteavdraget är en skattereduktion för arbetsinkomster. Pensionsinkomster ger dock inte rätt till jobbskatteavdrag eftersom pension inte omfattas av det arbetsinkomstbegrepp som utgör underlaget för jobbskatteavdraget. Pensionsinkomster har därför i vissa fall beskattats hårdare än löneinkomst, trots att pension delvis skulle kunna betraktas som uppskjuten lön. Sedan jobbskatteavdraget infördes har därför flera steg tagits för att ta bort denna skillnad i beskattning. Detta har skett genom stegvisa skattesänkningar för personer över 65 år under åren 2009–2019. Skattesänkningen har skett genom att personer över 65 år har fått ett förhöjt grundavdrag (se närmare nedan i avsnitt 4).

I budgetpropositionen för 2018 (prop. 2017/18:1 s. 235) aviserades att skillnaden i beskattning mellan löneinkomst och pension i sin helhet ska vara borttagen till 2020. Med anledning av aviseringen uttalades att den återstående skattesänkningen skulle göras i två steg där den första sänkningen skulle genomföras 2019 med en offentligfinansiell effekt på 4,17 miljarder kronor och den andra 2020 med en offentligfinansiell effekt på 4,31 miljarder kronor. I den budgetproposition för 2019 som lämnades av övergångsregeringen hösten 2018 (prop. 2018/19:1) fanns ett förslag på hur skattesänkningen för 2019 skulle göras. Förslaget innebar en förstärkning av det förhöjda grundavdraget för dem som vid beskattningsårets ingång har fyllt 65 år. Eftersom budgetpropositionen lämnades av en övergångsregering innehöll den inga aviseringar rörande 2020, dvs. om den andra sänkningen.

Riksdagen beslutade i december 2018 att bifalla Moderaternas och Kristdemokraternas budgetreservation avseende statens budget för 2019. Reservationen innehöll en delvis annan utformning av skattesänkningen för personer som vid beskattningsårets ingång fyllt 65 år. Reservationen innebar också att jobbskatteavdraget förstärktes från och med 2019 (bet. 2018/19:FiU1, reservation 5 under punkt 2 s. 137–140, rskr. 2018/19:62).

Den förstärkning av jobbskatteavdraget som budgetreservationen medförde innebar att skillnaden i beskattning mellan löneinkomst och pension ökade. Sammantaget innebar budgetreservationen att kostnaden för att helt ta bort skillnaden i beskattning minskade något i förhållande till då gällande regelverk men ökade med ca 3 miljarder kronor jämfört med förslagen i prop. 2018/19:1.

I denna promemoria lämnas ett förslag på hur skillnaden i beskattning mellan löneinkomst och pension kan minskas på ett sätt som medför en offentligfinansiell kostnad på 4,33 miljarder kronor 2020, vilket drygt motsvarar den avisering som gjordes i budgetpropositionen för 2018 och kan anses väl avvägt givet det offentligfinansiella utrymmet.

4 Det förhöjda grundavdraget

Någon form av grundavdrag har funnits i skattelagstiftningen sedan lång tid tillbaka. Avdraget har ett fördelningspolitiskt syfte och avser främst att lindra beskattningen för låginkomsttagare. Bestämmelser om grundavdrag finns i 63 kap. 1–5 och 11 §§ inkomstskattelagen (1999:1229), förkortad IL.

Rätt till grundavdrag har fysiska personer som är obegränsat skattskyldiga under någon del av beskattningsåret och som har haft förvärvsinkomst. Obegränsat skattskyldig är i princip den som är bosatt eller vistas stadigvarande i Sverige eller som har väsentlig anknytning hit och som tidigare har varit bosatt här (se 3 kap. 3 § IL). Även begränsat skattskyldiga har i vissa fall rätt till grundavdrag. Grundavdragets storlek är beroende av den fastställda förvärvsinkomstens storlek.

Grundavdraget får inte överstiga den skattskyldiges sammanlagda överskott av tjänst och aktiv näringsverksamhet sedan allmänna avdrag gjorts. Särskilda regler finns för hur överskottet av tjänst och allmänna avdrag ska beräknas i vissa speciella fall (se 63 kap. 5 § IL).

Sedan den 1 januari 2009 finns ett så kallat förhöjt grundavdrag. Det förhöjda grundavdraget syftar till att förbättra de ekonomiska villkoren för personer som vid beskattningsårets ingång har fyllt 65 år. Bestämmelserna om det förhöjda grundavdraget för personer som har fyllt 65 år finns i 63 kap. 3 a § IL. Regleringen innebär att grundavdraget uppgår till grundavdragsbeloppet enligt 3 § med tillägg av ett särskilt belopp som anges för vissa inkomstintervall.

Det förhöjda grundavdraget har sedan införandet 2009 stegvis byggts ut. Åren 2010 och 2011 förstärktes det förhöjda grundavdraget för samtliga över 65 år. Åren 2013 och 2014 genomfördes ett fjärde och femte steg och även dessa gånger sänktes skatten över samtliga inkomstintervall. Det förhöjda grundavdraget förstärktes därefter 2016 då skatten sänktes för äldre med inkomster upp till 20 000 kronor i månaden och 2018 då skatten sänktes för äldre med en fastställd förvärvsinkomst mellan 123 700 och 416 300 kronor per år.

Det förhöjda grundavdraget för personer som vid beskattningsåret ingång fyllt 65 år förstärktes även 2019. Den slutliga utformningen av förstärkningen gjordes i enlighet med förslaget i Moderaternas och Kristdemokraternas budgetreservation och innebar att grundavdragsbeloppet höjdes för alla med en fastställd förvärvsinkomst mellan 60 500 och 1 177 000 kronor per år. Det förhöjda grundavdraget minskades samtidigt för förvärvsinkomster som överstiger 1 182 000 kronor per år.

5 Överväganden och förslag

5.1 Det förhöjda grundavdraget förstärks

Promorians förslag: Det förhöjda grundavdraget för dem som vid beskattningsårets ingång har fyllt 65 år förstärks. Detta sker genom att grundavdragsbeloppet höjs för alla med en fastställd förvärvsinkomst mellan ca 210 000 och 1 400 000 kronor per år.

För beskattningsåret 2020 ska den förhöjda delen av grundavdraget beräknas på följande sätt:

- För inkomster upp t.o.m. 0,99 prisbasbelopp uppgår den förhöjda delen till 0,687 prisbasbelopp.
- För inkomster som överstiger 0,99 men inte 1,11 prisbasbelopp uppgår den förhöjda delen till 0,885 prisbasbelopp minskat med 20 procent av inkomsterna.
- För inkomster som överstiger 1,11 men inte 2,72 prisbasbelopp uppgår den förhöjda delen till 0,60 prisbasbelopp ökat med 5,7 procent av inkomsterna.
- För inkomster som överstiger 2,72 men inte 3,11 prisbasbelopp uppgår den förhöjda delen till 34 procent av inkomsterna minskat med 0,169 prisbasbelopp.
- För inkomster som överstiger 3,11 men inte 3,21 prisbasbelopp uppgår den förhöjda delen till 44 procent av inkomsterna minskat med 0,48 prisbasbelopp.
- För inkomster som överstiger 3,21 men inte 4,45 prisbasbelopp uppgår den förhöjda delen till 0,207 prisbasbelopp ökat med 22,8 procent av inkomsterna.
- För inkomster som överstiger 4,45 men inte 7,88 prisbasbelopp uppgår den förhöjda delen till 0,488 prisbasbelopp ökat med 16,5 procent av inkomsterna.
- För inkomster som överstiger 7,88 men inte 8,08 prisbasbelopp uppgår den förhöjda delen till 1,276 prisbasbelopp ökat med 6,5 procent av inkomsterna.
- För inkomster som överstiger 8,08 men inte 11,06 prisbasbelopp uppgår den förhöjda delen till 2,205 prisbasbelopp minskat med 5 procent av inkomsterna.
- För inkomster som överstiger 11,06 men inte 12,15 prisbasbelopp uppgår den förhöjda delen till 7,182 prisbasbelopp minskat med 50 procent av inkomsterna.
- För inkomster som överstiger 12,15 men inte 29,65 prisbasbelopp uppgår den förhöjda delen till 1,654 prisbasbelopp minskat med 4,5 procent av inkomsterna.
- För inkomster som överstiger 29,65 men inte 34 prisbasbelopp uppgår den förhöjda delen till 1,031 prisbasbelopp minskat med 2,4 procent av inkomsterna.
- För inkomster som överstiger 34 prisbasbelopp uppgår den förhöjda delen till 0,215 prisbasbelopp.

Ändringarna träder i kraft den 1 januari 2020.

Skälen för promemorians förslag

Fortsatt sänkning av skatten

Som redogjorts för i föregående avsnitt har det under de senaste åren skett en stegvis sänkning av skatten för personer som vid beskattningsårets ingång fyllt 65 år. Skattesänkningarna har skett genom en förstärkning av det förhöjda grundavdraget, i de första stegen genom en förstärkning för samtliga över 65 år och i de senare stegen genom en förstärkning inom vissa inkomstintervall för dessa personer. Syftet har varit att successivt ta bort skillnaden i beskattning mellan pension och löneinkomst.

Eftersom det i dag i vissa inkomstintervall fortfarande finns en skillnad i beskattning mellan löneinkomst och pension föreslås i denna promemoria att ett ytterligare steg tas för att ta bort denna skillnad. I budgetpropositionen för 2018 (prop. 2017/18:1 s. 235) aviserades att skillnaden i beskattning i sin helhet skulle vara borttagen till 2020. Den offentligfinansiella effekten av det sista steget 2020 var vid det tillfället 4,31 miljarder kronor. Det steg som nu föreslås har en offentligfinansiell effekt på 4,33 miljarder kronor. Det kommer emellertid att finnas en kvarvarande skatteskillnad mellan löntagare och pensionärer även efter detta steg med anledning av det sjätte jobbskatteavdrag som genomfördes i statsbudgeten 2019 i enlighet med reservationen från Moderaterna och Kristdemokraterna.

Förstärkningens utformning

För årsinkomster under 2,72 prisbasbelopp (ca 129 000 kronor) är det nuvarande förhöjda grundavdraget mer generöst än jobbskatteavdraget för personer under 65 år. Detsamma gäller för årsinkomster som överstiger ca 29,7 prisbasbelopp (drygt 1 400 000 kronor). För inkomster mellan 2,72 och 4,45 prisbasbelopp (129 000–211 400 kronor) är det förhöjda grundavdraget och jobbskatteavdraget ungefär lika stora och för inkomster mellan 4,45 och 29,75 prisbasbelopp är jobbskatteavdraget mer generöst än det förhöjda grundavdraget. Det förhöjda grundavdraget förstärks därför för årsinkomster mellan ca 4,45 och 29,65 prisbasbelopp (ca 211 000–1 400 000 kronor). För inkomster under 4,45 prisbasbelopp och över 29,65 prisbasbelopp blir det förhöjda grundavdraget oförändrat.

Utformningen är bestämd utifrån jobbskatteavdragets utformning. Då avdrag och skattereduktioner har delvis olika effekter går det inte att direkt efterlikna det som tidigare kallades det särskilda beloppet i jobbskatteavdraget. Utformningen på det förhöjda grundavdraget har i stället bestämts med utgångspunkt i att effekten på den slutliga skatten ska bli så lik som möjlig i de inkomstintervall som berörs av den föreslagna förstärkningen, dvs inkomster över ca 211 000 kronor per år. Detaljerna i utformningen beskrivs mer noggrant i avsnitt 6, under rubriken Effekter för enskilda.

5.2 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Promemorians förslag: Ändringarna träder i kraft den 1 januari 2020 och tillämpas första gången för beskattningsår som börjar efter den 31 december 2019.

Skälen för promemorians förslag: Ändringarna bör träda i kraft snarast möjligt, vilket är den 1 januari 2020, och tillämpas första gången för beskattningsår som börjar efter den 31 december 2019.

Det bedöms inte finnas behov av övergångsbestämmelser.

6 Konsekvenser

Syfte och alternativa lösningar

Syftet med förslaget är att sänka skatten för äldre och i första hand för pensionsinkomster för att minska skillnaden i beskattning mellan pension och arbetsinkomster. Ett möjligt alternativ för att uppnå detta skulle vara att låta pensionsinkomster ingå i underlaget för jobbskatteavdrag. En sådan förändring skulle dock få andra effekter, till exempel beträffande skattereduktionen för fastighetsavgift. Det skulle också innebära att skatten höjdes för dem med de lägsta pensionerna. Det bedöms därför vara lämpligare att ytterligare förstärka det förhöjda grundavdraget för personer över 65 år.

Offentligfinansiella effekter

Förslaget har en offentligfinansiell effekt på -4,33 miljarder kronor år 2020.

Effekter för offentlig sektor

Förslaget innebär att skatten sänks med 4,33 miljarder kronor. Av dessa träffar 4,06 miljarder kronor den kommunala sektorn och resterande del minskar den statliga inkomstskatten.

Effekter för företagen

En höjning av det förhöjda grundavdraget för personer över 65 år bedöms inte påverka företagens lönekostnader eller på annat sätt företagens verksamhet. Eftersom en särskild kolumn redan finns i skattetabellen för personer över 65 år bedöms förslaget inte heller påverka företagens administrativa kostnader.

Effekter för enskilda

Förslaget att förstärka det förhöjda grundavdraget för personer över 65 år innebär att skatten sänks för personer med fastställda förvärvsinkomster mellan 4,45 prisbasbelopp och 29,65 prisbasbelopp (ca 211 000 – 1 400 000 kronor). För inkomster som understiger 4,45 prisbasbelopp eller överstiger 29,65 prisbasbelopp blir det förhöjda grundavdraget oförändrat.

Förslaget innebär att ungefär 1 miljon personer får sänkt skatt. Skattesänkningen i kronor räknat ökar med inkomsten upp till en årsinkomst om ca 525 000 kronor per år, där skatten sänks med drygt 9 700 kronor per år vid genomsnittlig kommunalskatt. Skattesänkningen minskar sedan ner till ca 4 600 kronor per år för årsinkomster upp till 568 000 kronor per år för att sedan åter stiga upp till ca 8 400 kronor per år för inkomster på 645 000 kronor per år. För årsinkomster över ca 645 000 kronor minskar skattesänkningen stadigt med stigande inkomst för att bli noll vid en årsinkomst om ca 1 400 000 kronor. Tabell 1 visar förändringen i skatt för personer över 65 år vid olika årsinkomster och genomsnittlig kommunalskatt.

Tabell 1 Förändring i skatt till följd av förslaget om ytterligare förhöjt grundavdrag för personer över 65 år, vid olika inkomster.

<i>Fastställd förvärvsinkomst, kr/år</i>	<i>Förändrad skatt, kr/år</i>	<i>I procent av bruttoinkomsten</i>
200 000	0	0
225 000	-869	-0,4
250 000	-2 511	-1,0
300 000	-4 023	-1,3
400 000	-6 695	-1,7
500 000	-9 110	-1,8
600 000	-6 576	-0,9
700 000	-7 776	-1,1
1 000 000	-4 489	-0,4
1 300 000	-1 200	-0,1
1 700 000	0	0

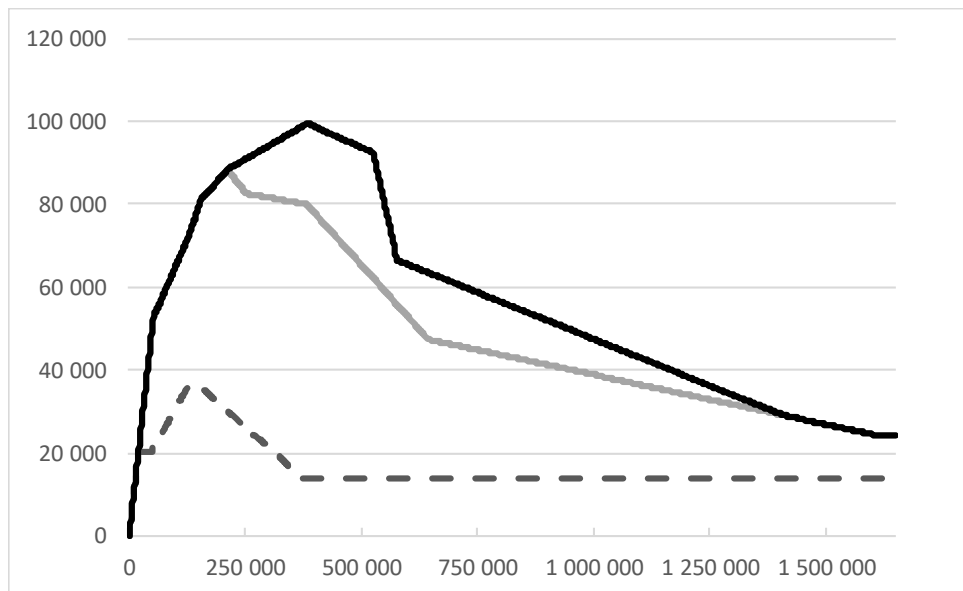
Anm. Beräkningarna baseras på ett prisbasbelopp på 47 500 kronor för 2020 (prognos) samt genomsnittlig kommunalskatt för 2019 (32,19 procent).

Förstärkningens utformning har valts utifrån hur jobbskatteavdraget är utformat och vilka effekter ett avdrag, såsom det förhöjda grundavdraget, har i förhållande till en skattereduktion, såsom jobbskatteavdraget. För inkomster som understiger 4,45 prisbasbelopp är skatten med gällande regler redan lika eller lägre för personer över 65 år med pensionsinkomster jämfört med skatten på arbetsinkomster för personer under 65 år. Det förhöjda grundavdraget lämnas därför oförändrat för dessa inkomster. För inkomster som överstiger 29,7 prisbasbelopp gör avtrappningen av jobbskatteavdraget att skatten med gällande regler är högre för arbetande under 65 år. Figur 1 visar det förhöjda grundavdraget enligt gällande regler och enligt föreslagna regler för 2020, samt det ordinarie grundavdraget.

Som syns i figuren trappas det förhöjda grundavdraget av kraftigt inom ett relativt kort inkomstintervall mellan 11,06 och 12,15 prisbasbelopp (ca 525 000–577 000 kronor per år). Anledningen till den utformningen är att motverka effekten det förhöjda grundavdraget har på brytpunkten för statlig inkomstskatt. Det förhöjda grundavdraget innebär att för personer över 65 år ligger brytpunkten för statlig inkomstskatt vid en högre inkomst än för personer under 65 år. För att åstadkomma samma eller liknande skatt som för yngre arbetande trappas därför nu det förhöjda grundavdraget av kraftigare i inkomstintervallet mellan brytpunkten för personer under

65 år (525 000 kronor enligt prognos år 2020) och den med nuvarande förslag blivande brytpunkten för personer över 65 år (drygt 577 000 kronor).

Figur 1 Förhöjda grundavdraget för personer över 65 år enligt gällande regler (ljus linje), enligt föreslagna regler (svart linje) samt ordinarie grundavdrag (streckad linje).

Förslaget minskar skillnaden i beskattning mellan arbetande under 65 år och pensionärer över 65 år för inkomster mellan 4,45 och 29,65 prisbasbelopp. Inkomster upp till 4,45 prisbasbelopp påverkas inte av förslaget. Inte heller inkomster som överstiger 29,65 prisbasbelopp. Tabell 2 visar skillnaden i beskattning med gällande regler och enligt föreslagna regler för 2020. En positiv siffra innebär att skatten på pensionsinkomster för en person över 65 år är högre än skatten på arbetsinkomster för en person under 65 år medan en negativ siffra visar på det motsatta förhållandet.

Tabell 2 Skillnad i skatt mellan en person över 65 år med pensionsinkomst och en person under 65 år med arbetsinkomst, vid olika inkomster, vid gällande regler och enligt förslag.

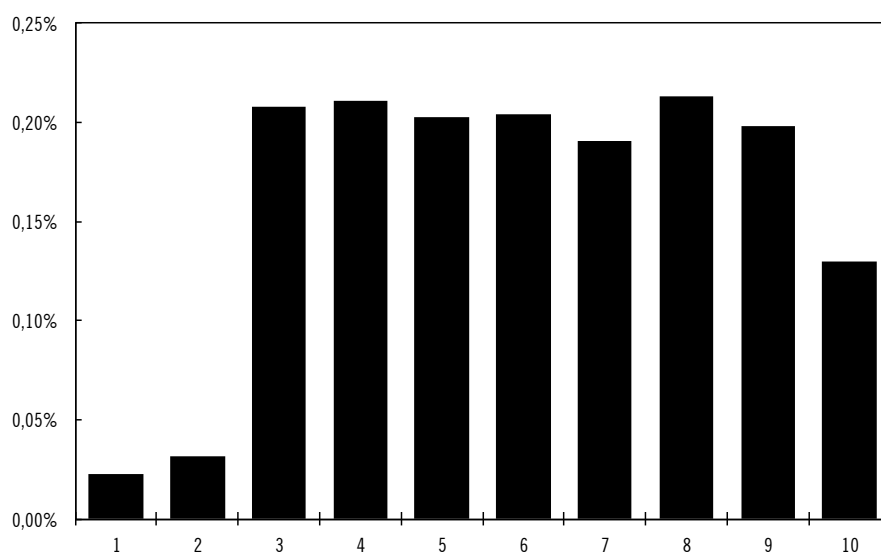
<i>Fastställd förvärvsinkomst, kr/år</i>	<i>Skillnad i skatt enligt föreslagna regler, kr/år</i>	<i>Skillnad i skatt enligt gällande regler, kr/år</i>
200 000	-2	-2
225 000	255	1 124
250 000	770	3 281
300 000	1 768	5 791
400 000	3 747	10 442
500 000	5 356	14 466
600 000	4 134	10 710
700 000	4 778	12 554
1 000 000	2 823	7 312
1 300 000	869	2 069
1 700 000	-5 323	-5 323

Anm. Beräkningarna baseras på ett prisbasbelopp på 47 500 kronor för 2020 (prognos) samt genomsnittlig kommunalskatt för 2019 (32,19 procent).

Fördelningseffekter

Totalt sett påverkar förslaget den ekonomiska standarden för knappt 1,6 miljoner människor. Då beaktas effekten för samtliga hushållsmedlemmar inklusive barnen i hushållet. Då detta steg i att sluta skattegapet mellan löntagare och pensionärer är riktat till de med högre pensioner kommer effekten i de två lägsta inkomstgrupperna vara mycket liten. Inkomstgrupp 3 till 9 får en genomsnittlig ökning av ekonomisk standard med ca 0,2 procent och inkomstgrupp 10 något lägre.

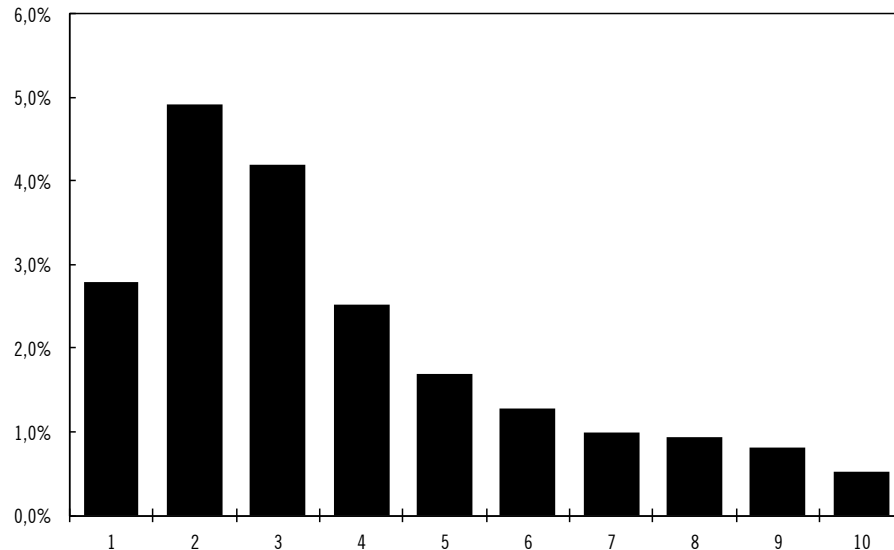
Figur 2 Förändring av ekonomisk standard uppdelat på inkomstgrupper.

För hela det förhöjda grundavdraget för personer över 65 år ser fördelningseffekterna annorlunda ut. Inklusive den nu föreslagna

förstärkningen har hela det förhöjda grundavdraget störst effekt på ekonomisk standard i inkomstgrupp 2 och 3. Lägst sammantagen effekt på ekonomisk standard har inkomstgrupp 10 fått.

Figur 3 Förändring av ekonomisk standard av hela det förhöjda grundavdraget för personer över 65 år, inklusive det nu föreslagna, uppdelat på inkomstgrupper.

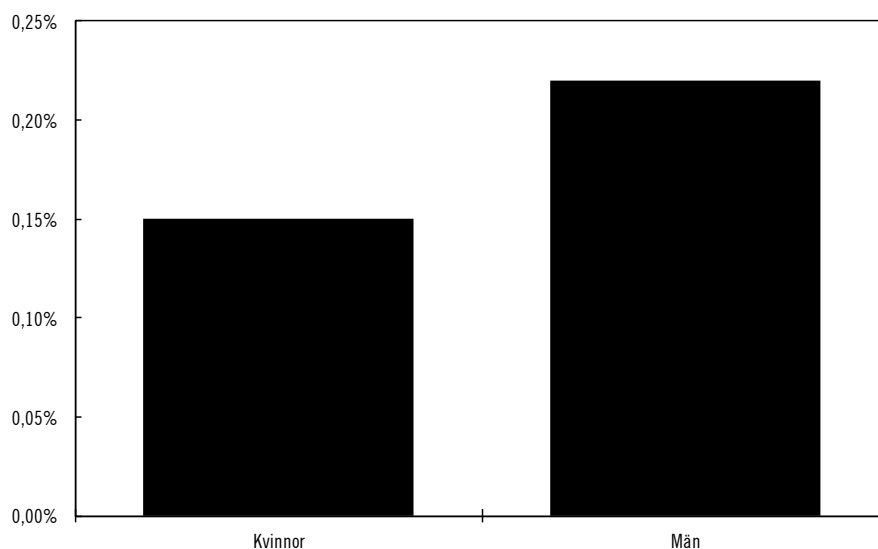

Effekter för jämställdheten

Sett ur ett individuellt perspektiv berörs omkring 1 560 000 personer direkt själva eller genom en hushållsmedlem. Av dessa är ca 1 050 000 direkt berörda. Sammantaget är ca 62 procent av de direkt berörda män och ca 38 procent kvinnor. Bland de direkt berörda ökar individuell disponibel inkomst med ca 1,3 procent. Uttryckt i kronor motsvarar det ca 4 100 kronor om året eller ca 350 kronor per månad. Effekten är större för män (4 400 kronor per år) än för kvinnor (3 700 kronor per år), vilket är en effekt av att män oftare har högre pensioner än kvinnor. I procentuella termer är dock skillnaderna mellan kvinnor och män obefintlig. I genomsnitt ökar den individuella disponibla inkomsten i genomsnitt med 1,3 procent för både kvinnor och män som berörs direkt av reformen.

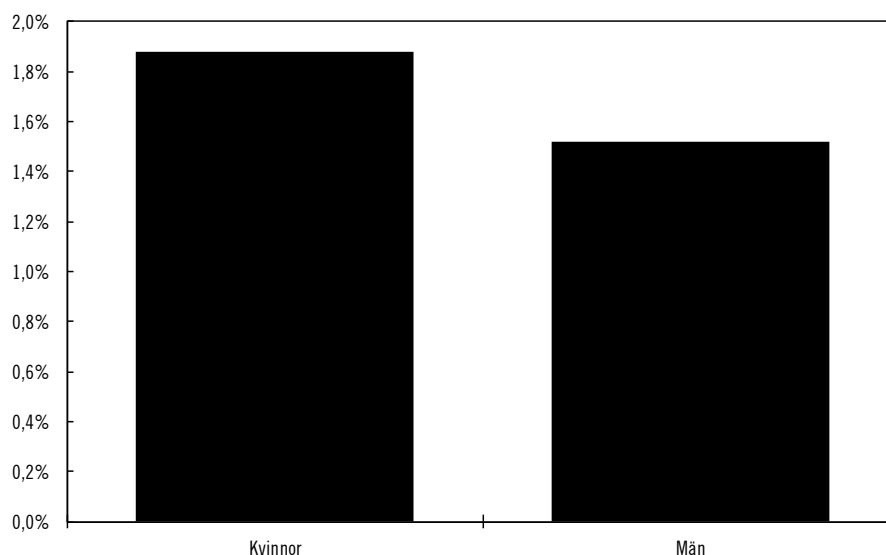
Utslaget på samtliga individer i åldern 20 år och äldre, berörd eller icke berörd av reformen, innebär det en genomsnittlig ökning av den individuella disponibla inkomsten med omkring 560 kronor per år. Effekten är större för män (740 kronor) än för kvinnor (380 kronor) som en konsekvens av att män i genomsnitt har högre pensioner än kvinnor och därigenom i större utsträckning berörs av reformen. Den genomsnittliga förändringen för kvinnors individuella disponibla inkomst uppgår till 0,15 procent medan förändringen för män är ca 0,22 procent, se figur. Reformen bidrar därmed till att försvaga den ekonomiska jämställdheten.

Figur 4 Procentuell förändring av individuell disponibel inkomst för personer över 20 år, uppdelat på kvinnor och män.

För hela det förhöjda grundavdraget för personer över 65 år, inklusive den nu föreslagna förstärkningen, ser fördelningseffekterna mellan män och kvinnor annorlunda ut. Den genomsnittliga förändringen för kvinnors individuella disponibla inkomst uppgår till 1,88 procent medan förändringen för män är ca 1,52 procent, se figur.

Figur 5 Procentuell förändring av individuell disponibel inkomst för personer över 20 år av hela det förhöjda grundavdraget, inklusive den nu föreslagna förstärkningen, uppdelat på kvinnor och män

Effekter för miljön

Förslaget bedöms inte ha någon miljöpåverkan.

Effekter för myndigheter och de allmänna förvaltningsdomstolarna

En förstärkning av det förhöjda grundavdraget för pensionärer medför endast marginella förändringar för Skatteverket och ingår i den anpassning som årligen görs på grund av ny eller förändrad lagstiftning. Eventuella tillkommande utgifter för Skatteverket ska hanteras inom befintliga ekonomiska ramar. För de allmänna förvaltningsdomstolarna bedöms förslaget inte få någon budgetpåverkan.

Förslagets förenlighet med EU-rätten

Förslaget bedöms vara förenligt med det EU-rättsliga regelverket.

7 Författningskommentar

7.1 Förslaget till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

63 kap.

3 a §

Paragrafen innehåller bestämmelser om beräkningen av grundavdraget för personer som vid beskattningsårets ingång har fyllt 65 år.

Regleringen innebär att grundavdraget för fysiska personer som vid beskattningsårets ingång har fyllt 65 år uppgår till beloppet enligt 3 § med tillägg av ett särskilt belopp som anges för vissa inkomstintervall. Ändringen innebär att den beskattningsbara inkomsten och därmed skatten sänks för personer äldre än 65 år med inkomst mellan ca 210 000 och 1 400 000 kronor per år. För personer med en fastställd förvärvsinkomst som överstiger 1 400 000 kronor per år är grundavdragsbeloppet oförändrat.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2020 och tillämpas för beskattningsår som börjar efter den 31 december 2019.